

פנינים יקרים

מתורת רבותינו הקדושים מביאלא

- ליקוטי אמרים ככתבם וכלשונם מספרי רבותינו הקדושים •

פרשת ויגש

• דברי בינה •

ויגש אליו יהודה. (מד יח)

איתא במדרש, "מצינו הגשה לדורון וכו', הגשה לתפלה וכו', הגשה למלחמה". להבין זה, יש לפרש כי המדרש מלמד אותנו ענין תפלה בג' אופנים. אופן אחד הוא בחינת 'דורון'. ולכאורה איך שייך דורון לגבי השם יתברך. ונראה על פי מה דאיתא בגמרא "ישמעאל בני ברכני". כי השם יתברך מחמת טובו וחשקו להיטיב, כשיזדמן ח"ו דינים, וצדיקים מהפכים מדת רוגו לרחמים, הוא נחשב להשם יתברך כמביאים לו דורון. כי מרוב אהבתו לכל אחד מישראל וחפץ אך להיטיב, על כן כשמתפללין לפניו, ופועלים טובת ישראל הוא כמיטיב כביכול להשם יתברך.

עמוד שמוג-ד

• מבשר טוב •

ויגש אליו יהודה.

יהודי אינו מיאש עצמו לעולם

על ידי שמתגבר לעבוד את ה' על אף המניעות, השי"ת "אזור ישראל בגבורה" ונותן להם כוח ותעצומות נפש, לעמוד על נפשם להציל עצמם מרדת שחת. וכשיהיה חדור באמונה שלימה, כי השי"ת נמצא עמנו בגלות, וביכולת השי"ת להושיע

ברב או במעט, אז יתמלא ברוח עצה וגבורה, רוח דעת ויראת ה', לעמוד מול כל נסיון, חושך והסתר פנים.

כמו שביאר בסה"ק מי השילוח וזל"ק: "ויגש אליו יהודה. הנה זה הכח נתן השם יתברך בשבט יהודה, שאינו מיאש עצמו לעולם, אף כי יראה שיעבור עליו מה. והנה בפרשה הקודמת אמר "הננו עבדים לאדני", והיה נראה שהתחיל ליאש את עצמו, והיה נחשב בעיניו כשגיא, מה שהתחייב את עצמו לאביו, בשתי עולמות, על בנימין. ובזאת הפרשה התחזק עצמו מאד, לפני השם יתברך, שאף שעשיתי שלא כהוגן, מכל מקום יש יכולת ביד השם יתברך להושיע לי. וזה "ויגש אליו יהודה" - 'אליו' היינו במעמקי לבו של יוסף, עד שהיה מוכרח להתודע להם". עכל"ק.

ומבואר שהשבטים כבר נתיאשו מן הישועה, וגם יהודה כבר כמעט אמר נואש, ומכל מקום התחזק בגבורה ונתעורר להאמין, שוודאי הישועה קיימת, ורק צריך לגלותה ולהוציאה אל הפועל, על כן נתאמץ בכל כוחותיו, ומתוך גבורתו ותקיפותו באמונה, ניצח את יוסף, והביא בזה את גילוי הישועה שהיה בעת ההיא.

שנה לשבת זו - והיינו מספר בחורים שהתלוו לרבים בנסעו לרכו. לאחר תפילת מנחה נטלנו ידינו עם כל הצבור לסעודה שלישית, ותוך כדי ציפיה לכניסתו של הרבי ישבנו סביב רבי שימעלע ושתינו בצמא את דבריו, ובשעה עשר בלילה הופיע הרבי וניגש למקומו, הושלך הס בכית המדרש ואימת דומיה כבשה את כל הנוכחים, והרבי פתח בדברי תורה בקול אדיר וכך אמר:

"זקני הברדיטשבער אמר שהוא מקנא בפרעה בקידוש השם הגדול והגלוי אלוקות שנגרם על ידו. רבנו של עולם "ואל יחר אפך בעבדך" - לא יהיה לך כעס על העבד שלך, שהרבה פעמים התנהגותו אינה מביאה בעולם את אותו גלוי אלוקות בשלמות שהביא פרעה, "כי כמוך" כי כדי להביא גלוי אלוקות אשר יפרש את גדלותך, "כמוך כפרעה". אי אפשר אלא למי שנוהג ברשעות כפרעה, ויקבל ענשו על זה, הרי כך תתפרסם אלקותך..."

*

בזוה סיים את דברי התורה, והפטיר "שיר המעלות", וברכו על המזון. ושח הרב מפלטישניאן שהחסידים הזקנים שעיטרו את השלחן, בעת שאמר הרבי את דבריו היו כולם אחוזים דבקות עצומה, ומידי פעם נאנחו "אוי אוי" בקול רם. פחד איום היה בבית המדרש כשהותו הקצרה של רבינו זצ"ל.

ואולי רמז בזה על הצרות הגדולות המשמשות ובאות רח"ל על שונאיהם של ישראל. ובזה הכין וקידש את עצמו למות על קדושה, ולקדש עמו את נפשות ישראל אשר מסר נפשו בחייו על קדושתם, וגם לאחר מכן.

המאורות הגדולים,
מערכת הרה"ק מלבערטוב

ויהודה השריש כוח זה לכל בני ישראל עד סוף כל הדורות, ואשר על כך נקראים כל בני ישראל בשם "יהודים" על שמו של יהודה, כי יש להם כוח זה כמו שיבואר. וכן הוא בכל מצב וזמן של בני ישראל, צריך להיות חזק ותקיף בדעתו ובאמונתו, שבודאי יש מוצא.

ברכה של גלויות

• ואלה הדברים שנאמרו לדוד •

ויגש אליו יהודה. (מד יח)
"ויגש אליו יהודה - אין הגשה אלא תפילה", [ב"ר צג ד.]. וכו'. "אדוני שאל את עבדיו", כל משאלותנו בתפילותנו הם רק אדוננו. "היש לכם אב" - זה הקדוש ברוך הוא, "או אח", אחינו בני ישראל - התגלות אלוקותו יתברך בעולם והרמת קרן ישראל במהרה בימינו.

עמוד צה

• חלקת יהושע •

ויאמר כי אדוני.
"כי אדני, יש בי חלק אלוך ממעל, ויכולים בכל עת, לתקן מה שעויתי.

עמוד תצ"ח

• מרן הרה"ק מלבערטוב •

לפנינו תורה מיוחדת, שנשמרה ע"י הרה"ג רבי ישראל אברהם שטיין זצ"ל אב"ד פאלטישניאן מתלמידי ישיבת חכמי לובלין, שזכה להיות אצל רבינו הקדוש מלבערטוב זי"ע הי"ד יחד עם הגה"ק ר' שימעלע זעליכובער זצ"ל הי"ד, וסיפר את רשמיו משבת אחת במחיצת רבינו:

היה זה בשבת פרשת ויגש שבת שאחרי חנוכה, בדרך כלל היה רבי שימעלע נוסע כל

• הרה"ק רבי אהרן נתן דוד מלענטשנא •

בן מרן הישועות אברהם זי"ע

עיניכם הרואות ועיני אחי בנימין כי פי המדבר אליכם. (מד יב)

נובל לרמז לענין למוד בספרי הצדיקים הנשארים מהם אחרי מאה שנים מחיים חיותם, שאם אדם לומד ורואה אותם בעינא פקחא ושכל את דבריהם הקדושים הנדפסים, אשר יצא בקדושה וטהרה מהצדיקים, שזה עיניכם רואות, כמו שכתוב [ישעיהו ל כ] והיו עיניך רואות את מוריך, כמו שאמרו חז"ל [ירושלמי שבת פ"א ה"ב] שצריך לדמות כאילו בעל השמועה עומד לנגדו ועיין בזוהר הקדוש שהצדיק פקוד לההוא אתר ואתי לגביה בעת שיאמר דברי תורה מהצדיק, שאז הוא זוכה לתורתו ועבודתו שרצה בחיים להשפיע לכנסת ישראל תמיד, וזה כי פי המדבר אליכם על ידי כח וקדושתו מהצדיק הדור.

הקדמה לישועות אברהם בראשית

מעשי הצדיקים

וַיִּשְׁלַחֵנִי אֱלֹקִים לְפָנֶיכֶם לְשׁוֹם לָכֶם שְׂאִרִית בְּאֶרֶץ. (מה ז)

בעת אשר מטו ממלכות ארץ, בימי המלחמה הנוראה, וכ"ק אדמו"ר החלקת יהושע זי"ע"א ברך מפולין אל עבר רוסיה, התגורר אז אצל גיסו ואחותו בבראנוביץ. לאחר תקופת מה גרשו השלטונות הסובייטים את הפליטים לסיביר. אז התחננה הרבנית אצל אחיה הוא כ"ק אדמו"ר זצ"ל להשאיר אצלה לפחות את בנו הצעיר הוא כ"ק אדמו"ר שליט"א, והיא תצהיר עליו כבנה, ובכך ינצל מהגורל המר של שילוח לסיביר בגיל כה רך. אמנם הרבנית אשת רבינו ה'חלקת יהושע' ע"ה סרבה לכך, באומרה שבזמן מלחמה אין רצונה לחלק את המשפחה, ולדאבון לב לאחר תקופה נכבשה בראנוביץ על ידי הגרמנים ימ"ש וכל יהודיה נשלחו להריגה, הי"ד. והיה זה מפלאי ההשגחה העליונה שנשלחו לארץ גזירה סיביר, להציל נפשם ממות בכדי להחיות עם רב... (המאורות הגדולים)

אור יקרות

מאוצרו של הרה"ח חיים שלום פרוש ז"ל

וַיִּנְתֵּר הוּא לְבַדּוֹ לְאָמוֹ, וְאָבִיו אֶהְבּוֹ - הנקודה הפנימית היא לבדה נותרה בכל איש ישראל,

לפיכך: ואביו - שבשמים - אהבו.

(תולדות אדם)

• חלקת יהושע •

ועתה אל תעצבו. (מה ה)

[ובבראשית רבה (כא ו) אין ועתה אלא

תשובה].

לרמז, שזה שהולכים בשמחה, זה בעצם תשובה. כמו שכתוב בשם הרבי מלובלין זצללה"ה, שהבעל דבר יכול לעבוד זמן רב להביא לעבירה, אך העיקר שיהיה בעצבות, ובכך עיקר התשובה להיות בשמחה.

עמ' 158

• תורת הרה"ק מלענטשנא •

ועתה אל תעצבו. (מה ה)

ובבראשית רבה [כא ו]: אין ועתה אלא

תשובה. ושמעתי מפי כבוד

אאמו"ר [מלענטשנא] ז"ל: שתשובה תתאה

אי אפשר להיות בלי עצבות, אך תשובה

עילאה תוכל להיות בשמחה וחדוה. (תולדת

אדם ויגש)

והמשיך לבאר בתולדות אדם:

והנה אחי יוסף בלי יוסף לא יכלו לבוא לידי תשובה עילאה כי לא היה שלימות ישראל יחד ואחר שהכיר יוסף עצמו להם אמר להם 'ועתה' אין ועתה אלא תשובה כמבואר במדרש רבה [ב"ר לח ט] על פסוק 'ועתה לא יבצר מהם' כו' [לעיל יא ו]. וזה שאמר להם 'ועתה אל תעצבו', ועתה תוכלו לבוא לתשובה עילאה שהיא בלי עצבות, רק בשמחה, כיון שעתה יש שלימות ישראל יחד. עמוד כז

• תולדות אדם •

שלחני אלקים לפניכם וגו'. (מה ז)

וזה הוא פירוש הפסוק, שאמר יוסף לאחיו "שלחני אלקים לפניכם וכו' לשום לכם שארית בארץ ולהחיות לכם לפליטה גדולה". ועל ידי שבא יוסף מקודם למצרים, ועמד בנסיונו, פעל אז בכוחו עבור כל עמו בני ישראל, שלא יפלו ח"ו ברשת הטומאה הזוהמת שהיתה שמה, ושיוכלו אחר כך לצאת משם. וזהו מרומז ב'לפניכם', היינו לפניכם ממש, 'לתת לכם', לכם, ראשי תיבות ל'ב כ'בד מ'וח. ומהכבוד נמשך כל התאוות על ידי רובי הדם שבו. וכשח"ו אדם הולך אחר תאוות הנמשכים מהכבוד, אז גם הלב והמוח מתקלקלים, ובפרט על ידי פגימת הברית, שמן המוח נמשך כח הזרע, וגם על ידי זה הלב מתטמטם. וצריך אדם להתגבר במוח ובלב כנגד כוחות הכבוד, ולהמליך המוח והלב על תאוות הנמשכים מהכבוד. ולכן יוסף, בזה שהיה מתגבר עצמו על כוחות הכבוד, והיינו כח הטבעי שלו,

זכה להיות מלך, ונעשה מצירוף 'לכם' המרמזים על לב כבוד מוח, נעשה תיבת 'מלך', והיה מלך במצרים.

ליל ח' הנוכה

• היהודי הקדוש •

ויבך על צואריו עוד. (מו כט)

פירש רש"י שקרא את שמע. בשם היהודי הקדוש ז"ל מחמת שהיה אהבה גשמיות שלא ראה את יוסף זמן רב, על כן הניח אותה אהבה בקריאת שמע. אבל יוסף שהיה מקיים כיבוד אב בזה האהבה, לא היה צריך לקרות קריאת שמע, וד"ל. (נפלאות

היהודי נג)

עמוד לא

• דברי בינה •

ואמרתם אנשי מקנה היו עבדיך וגו' בעבודת תשבו בארץ גשן כי תועבת מצרים כל רעה צאן. (מו לד)

ולחיפוך מדרך הרשעים, יראה האדם עצה שיהיה מרוחק מהם, וידע המעשה אשר יעשה לזה שיהיה מרוחק מהם, כדי שלא יבוא ללמוד מהם ומדרכם חס וחלילה.

וזה שאמר יוסף לאחיו שיאמרו "רועה צאן עבדיך וגו'", כדי שיהיו מרוחקים מהם. לאפוקי מדרך הרשעים והאפיקורסים שזה דרכם תמיד רק להתקרב להם. ולימדה התורה, שיראה האדם להתרחק מהם, וזה הוא הסימן לישראל, שיהיו מרוחקים מהם ומדרכם.

פרשת עקב עמ' נג

הפצת הגליון השבוע - פרשת ויגש
נתום לעילוי נשמת
מרת חנה בת הרה"ח שמועון ע"ה
נלב"ע י"ז טבת תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.